

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Hudy Zoltán ügyvéd által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, a dr. Szigethy György ügyvéd által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen házastársi közös vagyon megosztása iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2009. február 23. napján meghozott P/P.IV.24.P.22.968/2007/161. számú ítélete ellen a felperes részéről 166. sorszám alatt előterjesztett, 168. sorszám alatt indokolt, 1.Pf.20.942/2009/8. szám alatt, és Pf/7. sorszám alatt kiegészített fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezései közül a kereseti illeték viselésére vonatkozó rendelkezést részben megváltoztatja, és megállapítja, hogy az állam által előlegezett viszontkereseti illeték 900.000 (Kilencszázezer) forint.

A felperest terhelő kereseti illetéket 382.950 (Háromszáznolcvankétezer-kilencszázötven) forintra leszállítja és 234.000 (Kétszázharmincnégyezer) forint viszontkereseti illeték, összesen 616.950 (Hatszáztizenhatezer-kilencszázötven) forint elsőfokú eljárási illeték megfizetésére kötelezi az állam javára, az adóhatóság külön felhívására.

Az alperes által fizetendő kereseti illetéket 517.050 (Ötszáztizenhétezer-ötven) forintra felemeli, a viszontkereseti illetékből 666.000 (Hatszázhatvanhatezer) forint, összesen az állam javára, az adóhatóság külön felhívására, 1.183.050 (Egymillió-száznolcvanháromezer-ötven) forint elsőfokú eljárási illeték megfizetésére kötelezi. Az elsőfokú ítélet egyéb rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 945.000 (Kilencszáznegyvenötezer) forint másodfokú perköltséget és térítsen meg az államnak - az adóhatóság külön felhívására - 900.000 (Kilencszázezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felek 1999 júniusában összeköltöztek, októberben házasságot kötöttek. Az együttélés kezdetén a felperes 23.500.000 forintért értékesítette a **b.-i P.** út 49. III/2. számú különvagyoni lakásingatlanát. 2000. február 11-én a felek az alperes kizárólagos tulajdonaként megvásárolták a **t.-i J.** utca 53. számú ingatlant. Az alperes 2000. május 15-én 28.000.000 forint vételárért adta el a házasságkötés előtt szerzett különvagyoni **b.-i D.** utca 3. szám alatti lakásingatlanát.

Az életközösség alatt megvásárolt **J.** utca 53. számú ingatlanon és a felperes különvagyonába tartozó **t.-i V.** utca 45. számú építési telken a felek építkeztek. 2001. év elején a **J.** utca 53. számú, háromszintes négy garázsos ingatlanba beköltöztek. A felperes 2004 tavaszán a **V.** utcai ingatlant 60.000.000 forint vételárért értékesítette, majd 2004. május 3-án az alperes kizárólagos tulajdonaként került megvásárlásra a **t.-i J.** utca 56. szám alatti telekingatlan.

A felek életközössége 2005 októberében véglegesen megszakadt, a felperes november 9-én 33.000 €-t, azaz 8.300.000 forintot kifizetett az alperesnek.

A vagyoni viszonyok peren kívüli rendezése érdekében készült vagyonközösséget megszüntető szerződés-tervezet rögzítette, hogy mindkét **J.** utcai ingatlan a házastársak közös tulajdona, mivel szerzésük a házassági együttélés alatt történt. Közös vagyonba tartozik a CIB Banknál kezelt forintszámlán az életközösség megszűnésekor fennálló 42.000.000 forint követelés.

Az alperes a tulajdonaként nyilvántartott **J.** utcai ingatlanokkal az életközösség megszűnése után rendelkezett, a per alatt a szerződéseket felbontásával az eredeti állapotot helyreállította.

A felperes végleges keresetében kérte az alperes tulajdonaként nyilvántartott **J.** utca 53. (továbbiakban: A jelű ingatlan) és az 56. számú (továbbiakban: B jelű ingatlan) ingatlanokra $\frac{1}{2}$ arányú tulajdonjogának megállapítását, ingatlan-nyilvántartási bejegyzését, a telekingatlan közös tulajdonának megszüntetését, feljogosítását az alperes tulajdoni hányadának megváltására.

Tényállítása szerint az A jelű ingatlan vételára 14.000.000 forint, építési költsége 35.000.000 forint volt, amelyre csak részben nyújtott fedezetet az alperes **D.** utcai ingatlana értékesítéséből befolyt vételár.

A **V.** utcai ingatlanán (továbbiakban: C jelű ingatlan) végzett építkezés a különvagyoni **P.** úti ingatlana 23.500.000 forint vételárából fedezhető volt. A B jelű ingatlan 18.000.000 forint vételárát a C jelű ingatlana 60.000.000 forint eladási árából fizette ki.

Az alperes ellenkérelmében különvagyoni szerzésre hivatkozással a kereset elutasítását kérte. Viszontkeresetet terjesztett elő a házastársi közös vagyon megosztására, a felperes kötelezését kérte 60.634.003 forint megfizetésére, amelyből 46.531.143 forintot ingó értékkiegyenlítés, 14.102.860 forintot különvagyon megtérítése címén

igényelt. A **D.** utcai ingatlana eladási árára is figyelemmel az együttélés megkezdésekor 74.800.000 forint értékű különvagyonnal rendelkezett.

Az A jelű ingatlannak a szerződésben kikötött 10.000.000 forint vételárát és a teljes építési költségét különvagyoni lakásingatlana eladási árából fedezte. A felperes

különvagyoni C. jelű ingatlanán 40.000.000 forint költséggel megvalósuló beruházásra 17.000.000 forint különvagyonot fordított. Ennek értékesítése után különvagyoni juttatása a B. jelű ingatlan kizárólagos tulajdonaként történő megvásárlásával kiegyenlítést nyert.

Az életközösség megszakadásakor a két t.-i ingatlan értékét is számolva, 60.697.141 forint különvagyoni értéke maradt, így a különbözet megtérítésére a felperes köteles.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a felperest házastársi közös vagyon megosztása címén 11.563.644 forint és 97.000 forint perköltség megfizetésére, a feleket személyenként a 2.620 forint előlegezett költség és 450.000 forint előlegezett illeték megfizetésére kötelezte.

A Csjt. 27. § (1) bekezdése szerinti törvényi vélelemmel szemben fennálló, a különvagyonot állító házaselet terhelő bizonyítási kötelezettségre utalással az elsőfokú bíróság elsődlegesen az alperes különvagyonát, felhasználását, az életközösség megszakadásakor meglévő állományát vizsgálta, amely a keresettel érvényesített tulajdoni és a viszontkeresetben előterjesztett különvagyoni megtérítési igény elbírálása szempontjából irányadó.

Az elsőfokú ítélet 8. és 9. oldalán részletesen kifejtett megállapítás szerint az alperes a házasságkötéskor és életközösség alatt befolyt összegekkel együtt 41.845.574 forint készpénzzel és a D. utcai ingatlana 28.000.000 forint eladási árának elszámolásával összesen 69.845.574 forint különvagyonnal rendelkezett.

Az alperes külföldön dolgozott, az életközösség kezdete előtt 28.000 DEM-nek megfelelő 3.680.000 forint megtakarított jövedelemmel rendelkezett. A düsseldorfi bank igazolta, hogy 1999 augusztusában 9.704 € bankszámlán kezelt, külföldi munkavégzésből származó, és az életközösség létesítésének időpontjára figyelemmel nyilvánvalóan különvagyonnak minősülő, 2.499.302 forintnak megfelelő megtakarítása volt. Az 1999 szeptemberi OTP devizaszámla kivonattal alátámasztotta 8.839.716 forintnak megfelelő valutával rendelkezett. Szülei vallomásával igazolta, hogy külföldi munkavégzésére tekintettel 5.000.000 forintot szülei kezelésére bízott magyarországi kiadásainak fedezésére. Az elsőfokú bíróság érvelése szerint az alperes jövedelmi, vagyoni viszonyaiból, életviteléből alappal következtethető, hogy hazai tartózkodásának idején felmerülő költségeire az átlagot jóval meghaladó mértékű készpénzt tartalékol, ennek kezelésével szüleit bízta meg. Az alperes operaénekesként évekig külföldön dolgozott, jelentős forintban és valutában tartott készpénzvagyona volt. Kiemelkedően magas jövedelmi, vagyoni helyzete miatt életszerű, hogy barátainak jelentős összegű kölcsönöket nyújtott, figyelemmel arra is, hogy ez művészi körökben elfogadott.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok értékelésével megállapította, hogy az alperes az együttélés előtt B.T.-nek adott, az életközösség fennállása alatt kiegyenlített 1.196.000 forint kölcsönt. 1998-ban dr. D.A. és házastársa részére folyósított 15.000.000 forint kölcsön pedig 2000 végén került visszafizetésre 16.000.000 forint összegben.

Az A jelű ingatlan tekintetében az alperes a házastársi közös szerzés vélelmével szemben bizonyította különvagyoni tulajdonszerzését.

A szakvéleményt elfogadva az ingatlan 2000. év eleji forgalmi értéke 9.500.000 forint, ezért az elsőfokú bíróság a szerződésben kikötött 10.000.000 forint vételárat vette alapul. Az ingatlanon végzett építési - kivitelezési munkák műszaki értéke az építkezés ideje szerinti egységárakon 27.175.023 forint volt, így az ingatlan teljes bekerülési költsége 37.075.023 forintot tett ki. Az alperes a felperes által is elismerten a vételárra és az építési költségekre felhasználta a korábbi ingatlana eladásából származó 28.000.000 forint vételárat, és bizonyította, hogy jelentős összegű különvagyonni készpénzzel rendelkezett. Azt a felperes is elismerte, hogy az alperes a külföldi fellépéséből származó 3.680.000 forint különvagyonát az építési költségekre fordította. A perben emellett a felperes az ingatlan különvagyonai jellegét is elismerte, állítása szerint az alperessel kötött szóbeli megállapodás alapján az A jelű ingatlan az alperes, míg a C jelű ingatlan az ő tulajdonát képezi. Az elsőfokú ítélet érvelése szerint a fentiekből nyilvánvaló, hogy a teljes építési költséget az alperes különvagyonából fedezte, nem volt szükség közös vagyoni, illetve felperes részéről különvagyonai hozzájárulásra.

Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint a B jelű ingatlan a felek közös tulajdona. A szakvéleményt elfogadva a C jelű ingatlan 2000. évi forgalmi értékét 11.480.800 forintban, műszaki értékét az építkezés idején irányadó egységárakra figyelemmel 36.357.560 forintban határozta meg. A felperes az építési költségekre felhasználta a különvagyonai ingatlana eladásából befolyt 23.500.000 forintot. A bizonyítékok mérlegelésének eredményeként az elsőfokú bíróság arra a meggyőződésre jutott, hogy a még szükséges 12.857.560 forintot az alperes biztosította különvagyonából. Bizonyította, hogy elegendő készpénzzel rendelkezett, dr. D.A. vallomása igazolta, hogy a kölcsön visszafizetését a felperesi ingatlanon folyó beruházási költség fedezése tette indokolttá. Ebből következően a C jelű ingatlan vételárából az alperest 12.857.560 forint illette volna. A B jelű ingatlan vételárához tehát különvagyonból a felperes 5.142.440 forintot, az alperes 12.857.560 forintot fizetett ki. A megállapítást erősíti, hogy az életközösség fennállása alatt vásárolt ingatlant a felperes hozzájárulásával az alperes kizárólagos tulajdonaként jegyezték be. Az pedig nem elfogadható hivatkozás, hogy a felperes osztrák állampolgárságára tekintettel az alperes tulajdonszerzése technikailag egyszerűbb volt, mert a felperes a vételt megelőzően is több ingatlannal rendelkezett.

A vételárhoz való hozzájárulás a felperes javára 28,6 %-os, az alperes javára 71.4 %-os mértékű közreműködést jelent, ehhez képest a felperes az ingatlan 286/1000 részének tulajdonjogát megszerezte.

Az elsőfokú bíróság a közös tulajdont a Ptk. 148. § (2) bekezdésének alkalmazásával szüntette meg, az alperest kötelezte a felperes tulajdoni illetőségének megváltására. A 2008. évi ingatlanforgalmi érték 20.000.000 forint, az alperest a felperes megszűnő tulajdoni hányada után 5.720.000 forint megváltási ár terheli.

A felperes alaptalanul hivatkozott a szakvélemény érvénytelenségére. Állítása szerint a szakvélemény a szakma szabályainak megsértésével készült, mert a szakértő az alperes javára elfogult, a helyszíni szemlét távollétében tartotta meg, a szakértő kijelentése, mely szerint „ahogy megbeszéltük csak ketten megyünk be a

házba" igazolja, hogy az alperessel az ügyre vonatkozóan megbeszélést és egyeztetést folytatott.

A szakértő írásbeli szakvéleményében rögzítette, hogy a helyszíni szemlére a feleket és képviselőiket megidézte, a szemlét a felek szóváltása miatt, jelenlétük nélkül végezte el. A szemlét követően lehetőséget biztosított arra, hogy álláspontjukat egyeztessék. Szóbeli meghallgatása során a szakértő a fentieket megerősítette, tagadta elfogultságát, az alperessel történő egyeztetésre vonatkozó állítást. Utalt arra is, hogy a felperes képviselője az értesítés ellenére távol maradt a szemléről. A feleket felkérte arra, hogy a szakvélemény elkészítéséhez szükséges dokumentumokat bocsássák rendelkezésére. A felperes az általa hivatkozott, a C jelű ingatlanon folyt építkezéssel kapcsolatos szerződést, költségvetés, valamint az A jelű ingatlan átépítésére vonatkozó további kimutatásait a szakértő részére nem küldte meg. A szakértő ezért utóbb az általa kért, az alperes részéről becsatolt iratok, valamint a szemle során készült fényképfelvételek, és a felek észrevételei alapján készítette el a szakértői véleményét, rögzítve, hogy a késedelmesen megküldött dokumentumok nem értékelhetők.

Az elsőfokú ítélet okfejtése szerint a felek személyes jelenlétének hiánya nem eredményezi a szemle és a szakvélemény érvénytelenségét, a feleknek a szemlét követően lehetőségük volt az észrevételeik megtételére és az egyeztetésre. A szakértő véleményét több szempontot értékelve, a szakma szabályai alapján alakította ki. A felperes képviselője a szakvéleményre, a jogkövetkezményekre történt figyelmeztetés ellenére sem tett érdemi észrevételt. Az elsőfokú bíróság a Pp. 141. §-a alapján a felperes terhére értékelte az észrevétel előterjesztésére engedélyezett póthatáridő eredménytelen leteltét.

A felek házastársi közös vagyonába tartozik a felperes UNIQA életbiztosítására 1999 júniusától 2005. végéig kifizetett 3.850.000 forint. A felperes felhívás ellenére sem bizonyította állítását, mely szerint különvagyonából, a svájci bankszámlájáról az osztrák bankszámlájára évente átutalt összegből történt a díj kiegyenlítése.

Közös vagyon a felperes résztulajdonában álló svájci bankszámlán az életközösség megszűnésének időpontjában az alperes által megjelölt 55.000.000 forint követelés. A felperes többszöri bírói felhívás és a következményekre való figyelmeztetés ellenére sem közölte az életközösség kezdő,- és megszakadásának időpontja szerinti egyenleg, illetve a számlaforgalom összegét. Nem adta meg a banktitok alóli felmentést sem. A vagyonközösséghez tartozó készpénz összegének feltárását, bizonyítását a felperes magatartása hiúsította meg, ezért az elsőfokú bíróság a bizonyítatlanság következményét a bizonyítási kötelezettség Pp. 164. § (1) bekezdésében foglalt főszabálytól eltérően, a felperes terhére értékelte. Utalt arra is, hogy az alperes különvagyonát, a közös vagyoni pénzeszközöket az életközösség fennállása alatt a felperes kezelte, különböző banki tranzakciókat foganatosított, így nem zárható ki, hogy a közös vagyon egy része is erre a számlára került átutalásra.

Az alperes CIB számláján az életközösség megszakadásakor 166.996 forint, a CIB devizaszámláján 5.223.595 forint € ellenérték volt. Az alperes Generali-Providenciánál kötött életbiztosítására az életközösség fennállása alatt 673.635 forint, az ING életbiztosítására 1.618.488 forint közös vagyoni befizetés történt.

A házastársi közös vagyon összege 66.532.716 forint, a jutó érték 33.266.358 forint. Az alperes tulajdonába adott közös vagyoni érték 7.682.714 forint, így a jutó értékhez képest 25.583.644 forint illeti. A közös vagyon megosztása címén átadott 8.300.000 forint beszámításával a felperest ingó érték kiegyenlítés címén 17.283.644 forint terheli.

Az elsőfokú bíróság az alperes különvagyon megtérítése címén követelt 14.102.860 forint viszontkeresetét részletesen indokolt döntésével elutasította. Az alperes nem bizonyította, hogy a felek a hiányzó különvagyont az életközösség fennállása alatt a megtérítésre alapot adó módon használták fel.

Az alperest az A jelű ingatlan tekintetében 5.720.000 forint megváltási ár, a felperest a házastársi közös vagyon megosztása folytán ingó értékkiegyenlítés címén 17.283.644 forint megfizetésére terheli. A követelések beszámításával a felperes fizetési kötelezettsége 11.563.644 forint.

A felperes az ítélethozatalt megelőzően előterjesztett, a tárgyalás elhalasztására irányuló megalapozatlan kérelmét az elsőfokú bíróság elutasította. Indokolása szerint ezzel megakadályozta a per indokolatlan további elhúzódását. A feleknek elegendő ideje volt arra, hogy észrevételeiket, bizonyítási indítványukat, bizonyítékaikat előterjesszék. Nem méltányolandó körülmény, hogy a felperes ügyvédi képviselte a tárgyalást megelőző napon megszűnt.

A perköltség és az Itv. 42. § (1) bekezdésének a) pontja szerinti kereseti illeték viselésére vonatkozó döntés a Pp. 81. § (1) bekezdésén és a PK 10. számú állásfoglaláson alapul. Az elsőfokú bíróság a szakértői költségek viseléséről az előlegezés arányában határozott.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést. Elsődleges fellebbezési kérelmében a Pp. 252. § (2) és (3) bekezdésének alkalmazásával az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta.

Másodlagos fellebbezési kérelmében az elsőfokú ítélet megváltoztatását 50.782.537 forint javára történő elszámolásának eredményeként marasztalásának mellőzésével és az alperes 32.218.893 forint megfizetésére kötelezésével kérte. Előadása szerint az A jelű ingatlan 14.000.000 forint volt vételárát és a C jelű ingatlan teljes építési költségét különvagyonából viselte, ezért az elsőfokú ítéletben megállapított 9.282.537 forint az alperes javára nem számolható el. A svájci bankszámlán kezelt összeg nem tartozik a házastársi közös vagyonba, arra életközösség fennállásától befizetés nem történt, így alaptalan az alperes 27.500.000 forint igénye.

Elsődleges fellebbezési kérelmének indokai szerint

a Pp. 3. § (6) bekezdését, illetve a Pp. 143. § (1) bekezdését sérti, hogy az elsőfokú bíróság nem tette a per anyagává a 2009. február 20. napján érkezett beadványát, a C jelű ingatlanra vonatkozó szavatosság-megváltó okiratot. Az elsőfokú ítélet meghozatala után bemutatott beadványra az alperes észrevételt nem tett, annak tartalmi értékelése elmaradt.

Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a 2009. február 23. napjára kitűzött tárgyalás elhalasztása iránti kérelme tárgyában nem határozott, ítélete indokolásában pedig a kérelem elutasítását a felperes perelhúzó magatartására alapította. Kérelmét a közel öt éve folyamatban lévő perben jogi képviselő igénybevétele, a szükséges felkészülési idő biztosítása érdekében terjesztette elő. A tárgyalások elhalasztását többségében az alperes perbeli magatartása indokolta, az elsőfokú bíróság nem törekedett az alperes perelhúzó magatartásának megakadályozására. Az alperes képviselő váltásakor a kérelem szerint biztosította az új képviselő részére a felkészülést.

A 2009. február 19-én tartott tárgyaláson az elsőfokú bíróság a Pp. 3. § (3) bekezdésében, illetve a Pp. 7. § (2) bekezdésében meghatározott tájékoztatási kötelezettségének nem tett eleget. Nem biztosította, hogy a felek a Pp. 8. § (1) bekezdésében meghatározott jogaik és kötelezettségeik egyenlő gyakorlását, teljesítését.

Az elsőfokú bíróság megszegte a Pp. 136/B. § (2) bekezdésének rendelkezését, mert a 2009. február 24. napján tartott tárgyaláson az alperes által csatolt beadványt a felperesnek nem kézbesítette és a tárgyalást nem halasztotta el.

A szakértő a bekerülési költséget bizonylatok, és számlák nélkül véleményezte, ebből következően az elsőfokú bíróság nem tett eleget a Pp. 181. § (1) bekezdésében írt kötelezettségének. A felperes 47/F/2. és F/3. sorszám alatt csatolta az A és a C jelű ingatlanokra vonatkozó teljes költségvetést. A 47. sorszámú jegyzőkönyvben pedig a kivitelezést végző cég ügyvezetője tanúvallomásában nyilatkozott az építési költségekről. Az elsőfokú bíróság nem engedélyezte a tanú részvételét a helyszíni szemlén, a szakértő önkényes eljárása folytán arról a felperest is kirekesztették. A 111. sorszámú végzésből kitűnően az elsőfokú bíróság megküldte a szakértő részére a korábban már csatolt költségvetéseket. Ezen iratok ismerete esetén a műszaki költségekre vonatkozó ténymegállapítás a teljes ténybeli alapot nélkülöző szakvéleményen alapul. Az elsőfokú bíróságnak hivatalból kellett volna észlelnie a szakvélemény hiányosságát, miszerint a szakértő nem értékelte a bíróság által rendelkezésére bocsátott valamennyi iratot.

Az elsőfokú bíróság eljárása a Pp. 180. § (3) bekezdését is sértette, a felperes által indítványozott, az építési költségelszámolás helyességére vonatkozó kérdést a szakértőnek nem tette fel, és nem hatalmazta fel a feleket arra, hogy a szakértő felé kérdéseket tegyen fel.

Az elsőfokú bíróság következmények nélkül hagyta, hogy az alperes a 2006. október 30. napján tartott tárgyaláson a bíróság figyelmeztetése és felhívása ellenére, a személyes meghallgatását megelőzően a tárgyalótermet elhagyta. Elmaradt a Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti értékelése annak a körülménynek, hogy az alperes többszöri személyes idézése ellenére a tárgyalásokon nem jelent meg.

A tárgyalási jegyzőkönyv nem tartalmazza az alperes szüleinek tanúkénti kihallgatása előtti, a Pp. 170. § (4) bekezdése szerinti kioktatását, ezért a tanúvallomások bizonyítékkénti értékelését a Pp. 170. § (5) bekezdése kizárja.

Az elsőfokú bíróság nem azonos mértékkel ítélte meg a felek perbeli magatartását, kétséges, hogy maradéktalanul eleget tett-e a törvény előtti egyenlőség

követelményének. A perjogi szabályok alkalmazásában a híres operaénekes alperest előnyben részesítette. Az alperest kilenc alkalommal hívta fel a vagyonleltár benyújtására, mulasztását, a tárgyalásokról való távolmaradását nem értékelte. Az alperes jogi képviselőjének váltásakor az iratok tanulmányozására 20 napos határidőt engedélyezett, a felperes részére ezt a lehetőséget nem biztosította, a jogi képviselő megbízását perelhúzó magatartásnak minősítette. Az elsőfokon eljáró bíró a 42. sorszámú beadványból kitűnően személyes beszélgetést folytatott az alperessel, amelyről külön jegyzőkönyv nem készült. Eljárása sérti a bírói etikai magatartást.

A másodlagos fellebbezési kérelmét az alábbiakkal indokolta

Az A jelű ingatlan 14.000.000 forint vételárát különvagyonából fizette. Az elsőfokú bíróság a vételár meghatározásánál nem értékelte, hogy a foglaló 1.400.000 forint volt, amely megfelelt a mindennapi gyakorlat szerinti kikötött mértéknek, a vételár 10 %-nak. Az alperes a foglaló összegét nem adta át a felperesnek. Okiratokkal és számításokkal igazolta, hogy az ingatlanon végzett beruházást a közös vagyon terhére valósították meg. Téves megállapítás, hogy az alperes rendelkezésére állt a D. utcai ingatlan teljes vételára. A 28.000.000 forintot csökkentette a 3 %-os mértékű közvetítői jutalék. Külön kifogásolta a teljes 37.075.023 forint bekerülési költség és az alperes különvagyoni ingatlana eladási ára közötti 9.075.023 forint építési költség fedezetére vonatkozó megállapítást.

A C jelű ingatlanon folyt építkezés költségét különvagyonából viselte, az alperes javára különvagyoni hozzájárulás nem számolható el. A szakértő nem a tényleges építési költséget véleményezte, az egységárakból kiindulva azt határozta meg, hogy vállalkozó igénybevételével milyen költséggel járhatott az építkezés. A munkálatokat a felperes szervezte, válogatta a kivitelezőket, megkereste a megfelelő építőanyag forrásokat, alkalmi munkásokat foglalkoztatott, költségtakarékos megoldásokat alkalmazott. Erre és az elsődleges fellebbezési kérelemnél már ismertetett indokokra hivatkozással megalapozatlan az építési költségre vonatkozó megállapítás.

Az alperes által nyújtott kölcsönök visszafizetésének időpontjára, módjára a tanúk ellentmondó nyilatkozatokat tettek. A csatolt garancia megváltási szerződések igazolják, hogy 2000. december 20. napján mindkét épület kulcsrakész állapotban volt. Egyúttal cáfolják az alperes állítását, mely szerint dr. D.A. és házastársa által kiegyenlített 16.000.000 forint kölcsöntartozást a szerkezetkész állapotban lévő C jelű ingatlana építési költségeire fordította.

Az elsőfokú bíróság nem értékelte, hogy az alperes az ingatlanok átruházásával a felperes jogérvényesítésének kizárását, megnehezítését kívánta elérni. A szerződések megkötése és annak felbontása bizonyítja a kereset megalapozottságát. Nem döntött a Fővárosi Ítéltábla által hozott hatályon kívül helyező végzésben megállapított költség viseléséről.

Az alperes németországi munkavégzésből származó 3.680.000 forint felhasználására nyilatkozatot nem tett, kizárólag azt adta elő, hogy az alperes kisebb mértékben hozzájárult az A jelű ingatlan építési költségeihez. Az alperes nem igazolta, hogy a házasságkötéssel létrejött életközösség időpontjában a düsseldorfi bankszámlán 2.499.302 forintnak megfelelő összeggel rendelkezett. Az elsőfokú

bíróság az 1999 augusztusában meglévő vagyonból feltételezte annak 1999. október 21-i meglétét. A Telecom Kötvények különvagyonai jellegét nem vitatta, a kötvények felhasználása fel sem merült, ezért azt a vagyonmérlegbe a felperessel szemben elszámolható különvagyonként beállítani nem lehet. Az elsőfokú bíróság a felperes indítványa ellenére nem vizsgálta az életközösség megszűnésének időpontjában az OTP devizaszámlán fennálló követelés összegét, holott csak ennek függvényében dönthető el a számlán lévő követelés alvagyoni jellege, mértéke.

Az elsőfokú bíróság okfejtésével szemben az alperes nem bizonyította kiemelkedően magas jövedelmét, a szülei kezelésére bízott 5.000.000 forintra vonatkozó előadását a nyilvánvalóan elfogult szülők tanúvallomása nem igazolja. Amellett, hogy kockázatos ilyen jelentős készpénz tartása, de életszerűtlen is, mert az alperes bankszámlával rendelkezett. Utalt arra is, hogy a svájci bankszámlával kapcsolatban a felperes édesanyjának tanúvallomását elvetette, a bankszámlát közös vagyonnak tekintette, ezzel megsértette az egyenlő mérlegelés elvét.

Nincs bizonyítva **B.T.-nek**, dr. **D.A.-nak** és házastársának nyújtott kölcsön szükségessége, felhasználása. Az alperes erre vonatkozó bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget. **B.T.-nek** a bontóperében felvett jegyzőkönyv kivonat bemutatásával kívánta igazolni a kölcsön, mint a házastársával közös tartozás fennállását. A kivonat nem igazolja az adós házastársának elismerését, ezért indítványozta a tanú kötelezését a teljes jegyzőkönyv bemutatására.

Az alperes a B jelű ingatlan kizárólagos tulajdonjogát azért szerezte meg, mert a vételkor a felperes már osztrák állampolgár volt, a külföldiek tulajdonszerzésére vonatkozó kormányrendelet az ingatlan megszerzését feltételekhez és meghatározott eljáráshoz kötötte. A korábbi ingatlanok megszerzésekor pedig még magyar állampolgár volt.

Az indokolástól eltérően, a szakvéleményre tett észrevétele nem késett el, ezért lehetőség volt a szakvélemény kiegészítésére. Nem a szakértői megállapításokat vitatta, hanem azt, hogy a kiindulás alapvetően téves, a szakértőnek arra kellett volna véleményt nyilvánítania, hogy az építmény a felperes által megjelölt költségekkel felépíthető volt-e.

Az alperes nem is utalt arra, hogy a svájci bankszámlára közös vagyonból befizetés történt. Az életbiztosítási díjakat a svájci banki forrásaiból fizette az osztrák tranzit számláján keresztül, ezért a 3.850.000 forint biztosítási díjat különvagyonából fedezte.

A svájci bankszámla tekintetében megállapította az elsőfokú bíróság, hogy a felperes annak résztulajdonosa volt, ezért a számlán kezelt követelés nem része a házastársi közös vagyonnak. A 2008. március 27-i tárgyaláson csatolt adatokból kitűnően a számláról csak felvétel történt, közös vagyoni készpénz ide nem folyt be. Feltételezésen alapuló és a bírói mérlegelés egyenlőtlenségét tükröző megállapítás, hogy a felperes a számlára a közös vagyonból is teljesíthetett átutalásokat. A már hivatkozott tárgyaláson csatolta az osztrák tranzit számla bizonylatainak magyar fordítását, amely tükrözi a svájci számláról történt felvételeket.

Kifogásolta a perköltség viselésére vonatkozó rendelkezést, a PK 10. számú állásfoglalásban foglalt költségviselési szabály az ingatlanokon fennálló tulajdonközösség megszüntetése esetén alkalmazandó, ezért a perköltség túlnyomó részének viselésénél a pernyertesség-pervesztesség aránya az irányadó.

Kérte értékelni, hogy képviselőjével 2009. augusztus 26. napjától részletesen áttanulmányozta az elsőfokú eljárás 1-163. sorszámú anyagát, és ennek alapján kérte a Pp. 119/A. § (1) bekezdése szerinti eljárás lefolytatását. A 2009 decemberi beadványban megjelölt beadványok az iratok között nem voltak fellelhetők. Ehhez képest nem fogadható el az elsőfokú bíróság 174. sorszámú jegyzőkönyvben foglalt megállapítása, mely szerint a beadványok egy része máshol volt az iratokban, és eljárása sem, hogy utólag jelölte meg perszámokkal az egyes iratok helyét. A másolatban meglévő iratokra hivatkozni nem lehet, az ilyen beadványokra döntés nem alapítható, azt a megállapítást pedig az elsőfokú bíróság nem indokolta, hogy a hiányzó iratoknak nincs jelentősége.

Az alperes részletesen indokolt fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A másodfokú bíróság mérlegelésétől függő, a lényeges eljárási szabálysértésre alapított, az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló fellebbezési kérelem alaptalan. A Pp. 252. § (2) bekezdése akkor alkalmazható, ha az elsőfokú bíróság olyan lényeges eljárási szabályt sértett, amely feltétlenül indokolja a tárgyalás megismétlését, illetve kiegészítését.

A Pp. 2. § (1) bekezdése szerint a bíróságnak az a feladata, hogy a feleknek a jogviták elbírálásához, a perek tisztességes lefolytatásához és ésszerű időn belül történő befejezéséhez való jogát érvényesítse. A Pp. 3. § (3) bekezdése a bíróság kötelezettségévé teszi, hogy a jogvita eldöntése érdekében a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről a feleket előzetesen tájékoztassa. A Pp. 8. § (1) bekezdése értelmében a bíróság köteles biztosítani, hogy a felek és a per többi résztvevője jogait rendeltetésszerűen gyakorolják, és perbeli kötelezettségeiknek eleget tegyenek. A (2) bekezdés alapján a bíróságot az a kötelezettség is terheli, hogy minden perelhúzó magatartást megakadályozzon.

Az elsőfokú bíróság eljárása nem sértette a feleknek a per tisztességes lefolytatásához, a jogvita pártatlan elbírálásához való jogát. Az eljáró bíróval szemben előterjesztett elfogultsági kifogás elutasításra került, a fellebbezésben hivatkozott, a bírói etika szabályait sértő magatartás pedig kizárólag feltételezésen alapul.

Nem sérült a felek esélyegyenlősége, a bíróság előtti egyenlőség elve. Az egyenjogúság elvének eljárásjogi vetületében érvényesülő kétoldalú meghallgatási kötelezettség elvéből következően a bíróság köteles biztosítani, hogy a felek ténybeli előadásait, jogi álláspontjukat kifejtsek, az eljárásjogi eszközök igénybevételeivel véleményt nyilvánítsanak az ellenérdekű fél állításairól, jogi álláspontjáról. Az elsőfokú bíróság e kötelezettségét az elsőfokú ítélet meghozatala után érkezett felperesi beadvány tekintetében nyilvánvalóan nem teljesíthette. Az a tény pedig, hogy az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőzően, a 2009. február 24.

napján benyújtott alperesi beadványt a felperesnek nem kézbesítette, önmagában nem jelenti az egyenjogúság elvének megsértését.

A Legfelsőbb Bíróság 1/2009. (IV.24.) PK véleményében kifejtettek szerint a bíróság tájékoztatási kötelezettsége a kereseti,- viszontkereseti kérelem és az ellenkérelem alapjaként előadottakból kiindulva, az anyagi jogi szabályok szerint jelentős tényekre kell vonatkoznia. Az iratokból kitűnően az elsőfokú bíróság a tájékoztatási kötelezettségének a fenti szempontoknak megfelelően, a szükséges mértékben eleget tett. A fellebbezésben hivatkozott 2009. február 19-i tárgyaláson a felperes akként nyilatkozott, hogy az elsőfokú bíróságtól döntést kér, részéről bizonyítási kötelezettség nincs, mert a Csjt. 27. § -a alapján a tulajdonjog megilleti.

Az elsőfokú bíróság a tárgyalási időközre vonatkozó eljárási szabályok helyes alkalmazásával következetesen érvényesítette a jogvita ésszerű időn belüli befejezésének követelményét, megakadályozta a per indokolatlan elhúzódását, ugyanakkor az eljárás teljes időtartama alatt biztosította az érdemi nyilatkozattételt, a védekezés előkészítéséhez szükséges időt, az észrevételezési jog gyakorlását. Erre és az eljárás gyorsítását biztosító, kötelezően érvényesülő alapelvi rendelkezésre tekintettel a felperes alaptalanul kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás befejezése után, közvetlenül az elsőfokú ítélet meghozatala előtt, a felperes jogi képviselő váltására tekintettel nem engedélyezte a tárgyalás elhalasztását.

Eljárásjogi előírás hiányában a bíróságnak nem kell alakszerű határozattal döntenie a tárgyalás elhalasztása iránt előterjesztett egyoldalú kérelem elutasításáról. Amellett, hogy a felperes kérelmét a tárgyalási határnap előtti harmadik napon adta be, az elsőfokú bíróság a kérelem elutasításának megalapozott indokát az eljárást befejező határozatában megadta.

Alaptalan a szakértő kirendelésével, eljárásával kapcsolatos eljárási szabálysértésre vonatkozó fellebbezési érvelés. Az elsőfokú eljárásban a felek az A jelű és a C jelű ingatlan építési költségeire jelentősen eltérő előadást tettek, az anyagköltségre és a munkadíjra számlákat, egyéb okirati bizonyítékot nem csatoltak. A jogvita elbírálása szempontjából a bizonyítandó tény a két építkezés költségének mértéke volt, tehát a bizonyítás nem a felperes számítása szerinti építési költségek valóságának bizonyítására irányult. Az elsőfokú bíróság ezért megalapozottan mellőzte ez utóbbi kérdésre a szakértő kirendelését, és érdemben helyes döntéssel tagadta meg a kivitelezést végző, a tényleges építési költségeket csak hozzávetőlegesen megjelölő vállalkozónak a helyszíni szemlén való részvételét.

Kétségtelen, hogy a felperes által készített összesítést, a szavatossággal kapcsolatos szerződést az elsőfokú bíróság nem bocsátotta a szakértő rendelkezésére. Ez a körülmény azonban nem értékelhető a felperes javára és nem teszi a szakvéleményt megalapozatlanná. Az ítélezési gyakorlat szerint a szakértővel közlendő adatokra vonatkozó kötelezettség a bizonyító felet is terheli. A felperes e kötelezettségének nem tett eleget, a szakértő felhívására sem küldte meg

az általa készített elszámolást és egyéb okiratokat. Az ítéltábla e körben és a helyszíni szemle megtartásával kapcsolatos fellebbezési hivatkozás tekintetében visszautal az elsőfokú ítéletben kifejtett helyes okfejtésre.

A Pp. 206. § (1) és (2) bekezdése értelmében a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak az egybevetésével állapítja meg, a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el. A bíróság mérlegelése tehát kiterjed az egyes bizonyítékok bizonyító erejének megállapítására, mérlegeli a félnek a Pp. 206. § (2) bekezdése alá eső mulasztását, magatartását és azt, hogy a fél magatartása miként értékelendő a perbeli tényállás szempontjából. A bírói mérlegelés része a bizonyítékoknak és a felek magatartásának egybevetése és a maguk összességében való értékelésére. A fenti összetett bizonyításmérlegeléssel ítéltető meg, hogy milyen jelentőséget kell tulajdonítani a fél mulasztásának, késedelmes eljárásának. Az elsőfokú bíróság helyes, a Pp. idézett rendelkezésének megfelelő mérlegeléssel állapította meg a tényállást, amely az ítéltáblát is köti. A fellebbezésben hivatkozott alperesi magatartás kiragadott felülmérlegelése a Pp. bizonyításra vonatkozó szabályát sértené.

Kétségtelen, hogy az elsőfokú bíróság ítéltének indokolása az un. szavatosság megváltó okirat bizonyító erejének értékelésére nem tér ki, ez hiányosság azonban a fellebbezési eljárásban, a jogerős határozat indokolásában pótolható.

A Pp. 170. § (4) bekezdéséből következően a bíróságnak a tanút kihallgatása előtt vallomás megtagadási ok fennállása esetén kell figyelmeztetnie mentességére. A Pp. 170. § (3) bekezdés b) pontja alapján azonban nem tagadható meg a vallomástétel a Pp. 13. § (2) bekezdésében megjelölt hozzátartozói minőségére hivatkozással, ha a kérdés családi viszonyon alapuló vagyoni jogi ügyre vonatkozik. Ide tartozik a felek házassági vagyoni jogi pere, ezért az alperes szülei tekintetében megtagadási ok nem áll fenn. Ebből következően a figyelmeztetés elmaradása, az alperesi szülők tanúvallomásának bizonyítékkénti értékelése nem eljárási szabálysértés, hanem az elsőfokú bíróság helyes eljárásának következménye.

A Pp. 119/A. §-a szerinti eljárással kapcsolatos fellebbezési érveléssel szemben az ítéltábla utal a törvényhely (1) bekezdésében foglaltakra, mely szerint a hiányzó iratok kiadmányok, iratmásolatok beszerzésével pótolhatók, így az eredeti irat hiánya annak értékelését nem zárja ki. Az elsőfokú bíróság a felek meghallgatása, az iratok azonosítása, a bírósági ügyvitelnek megfelelő sorszámozása után megállapította, hogy az iratok nem vesztek el, nem semmisültek meg. A felperes fellebbezésében pedig e megállapítást nem kifogásolta.

A Pp. 252. § (3) bekezdésén alapuló határozat meghozatalát az elsőfokú ítélet megalapozatlansága teheti indokoltá. Az ügyben az elsőfokú bíróság a tényállást feltárta, a megállapított tényállás nem ellentétes az iratok tartalmával és nem alapul nyilvánvalóan téves, okszerűtlen ténybeli következtetéseken. Az elsőfokú bíróság tehát nem sértette a bizonyítás eredményének mérlegelésére vonatkozó szabály, a

már hivatkozott Pp. 206. §-ának rendelkezéseit. Az ítéltábla ezért a fellebbezést érdemben bírálta el és megállapította, hogy a per fő tárgya tekintetében a másodlagos fellebbezési kérelem is alaptalan.

A házastársi közös vagyon megosztása feltételezi a közös vagyon és különvagyon körének a megállapítását, a vagyontárgyak szétosztását, a megtérítési igények rendezését. A vagyoni igények teljes körű rendezéséhez nélkülözhetetlen a vagyonmérleg felállítása. Ennek készítése nem mellőzhető arra hivatkozással, hogy a felek között egyes tételek tekintetében nincs vita. A bíróság a vagyonmérleget a döntésnek, valamint a felek megállapodásának együttes eredménye alapján állítja fel. Erre tekintettel a felperes megalapozatlanul kifogásolta az elismert alperesi különvagyon számbavételét.

Az elsőfokú bíróság a perben feltárt bizonyítékok okszerű értékelésével helyesen jutott arra a megállapításra; az alperes a házastársi közös vagyon törvényi vélelmével szemben bizonyította, hogy az életközösség kezdő időpontjában és az életközösség fennállása alatt 41.845.574 forint bankszámlán fennálló követeléssel, készpénzzel és a különvagyoni ingatlana értékesítéséből származó 28.000.000 forint vételárral, összesen 69.845.574 forint különvagyonnal rendelkezett.

A felperes fellebbezésében alaptalanul vitatta az alperes külföldi munkavégzésének ellenértékéként befolyt 3.680.000 forint meglétét, alperesi különvagyoni jellegét. Az elsőfokú bíróság a Pp. 163. § (2) bekezdése, a felperes beismerése alapján állapította meg a vagyongyarapodást és annak az alperesi alvagyonba tartozását. A perben a felperes maga adta elő, hogy a 28.000. márka, amelyet az alperes korábban egy három éves németországi szerződéssel keresett, az alperes különvagyona volt (8. sorsz. jkv. 8. oldal).

Nem feltételezésen, hanem okszerű mérlegelésen alapuló megállapítás, hogy az 1999 augusztusában okirattal igazoltan meglévő, a külföldi munkavégzésből származó 2.499.302 forintnak megfelelő € a düsseldorfi bankszámlán a házasságkötés időpontjában is az alperes rendelkezésére állt.

Az 1999 szeptemberi OTP devizaszámla kivonat alapján az elsőfokú bíróság megalapozottan következtetett arra, hogy az alperesnek az életközösség kezdetén a számlán kezelt 8.839.716 forintnak megfelelő különvagyona volt.

A felperes tagadásával szemben az alperes K.K., K.K.-né vallomásaival bizonyította, hogy 5.000.000 forint különvagyon meghatározott célra történő kezelésével nem a pénzkezelést egyébként végző felperest, hanem szüleit bízta meg. A házassági vagyonjogi perekben a hozzátartozói kapcsolatra alapítva a tanúvallomás nem vethető el, erre csak akkor van lehetőség, ha vallomások bizonyító erejét egyéb bizonyítékok megdöntik. A peradatokból kétséget kizáróan megállapítható, hogy az alperes jelentős jövedelemmel rendelkezett, vagyoni viszonyaira, életmódjára tekintettel nem tekinthető életszerűtlennek, hogy a magyarországi tartózkodása alatt felmerülő költségeinek fedezetére elkülönített összeget szülei kezelték.

B.T.-nek, dr. **D.A.** és házastársa, dr. **V.Cs.** tanúvallomásával bizonyította a felek házasságkötése előtti kölcsönök nyújtásának ténye, összege és a tartozás kiegyenlítésének időpontja. Az utóbbi két tanúvallomás bizonyító erejét nem dönti meg a 2000. december 20-i keltezésű, a garanciális javításokkal kapcsolatos megállapodás sem. A felperes által készített kimutatásából kitűnően még 2001. évben is végeztek jelentős költséggel járó építési munkálatokat az ingatlanon. Az alperesi különvagyoni bizonyítása szempontjából közömbös annak vizsgálata, hogy az adósok rászorultak-e vagy sem a kölcsön felvételére, illetve a felvett kölcsönt milyen célra fordították.

Az pedig az elsőfokú eljárásban fel sem merült, hogy a közvetítői díjra figyelemmel a **D.** utcai ingatlan teljes vételára nem állt az alperes rendelkezésére.

Az elsőfokú bíróság érdemben helyes döntéssel utasította el az **A** jelű ingatlan $\frac{1}{2}$ arányú tulajdonjogának megállapítása iránti keresetet, az ítélet tábla a döntés indokaival is egyetért. A fellebbezési érveléssel szemben kiemeli, hogy a felperes a per kezdeti szakaszában, a 2006. október 30-án tartott tárgyaláson elismerte: az alperes az ingatlan vételárát a különvagyoni ingatlana eladási árából részére kifizette. Következésképpen állította, hogy az általa állított 35.000.000 forint építési költség túlnyomó részét házastársa fedezte, a felperes hozzájárulása az alperes által tagadott 2.000.000 forint volt. A felperes az építési költségekhez való különvagyoni hozzájárulásának bizonyítását meg sem kísérelte. A szerződésben kikötött vételárral és az aggálytalan szakértői véleménnyel szemben bizonyítatlan maradt előadása, mely szerint az ingatlan vételára ténylegesen 14.000.000 forint volt. Állítását a foglaló szokásos mértékére vonatkozó hivatkozása nem igazolja. A felperes a fellebbezésében hivatkozott először arra, hogy a foglaló összegét különvagyonából fedezte és az építési költségek forrása közös vagyon volt. Nyilatkozatát a feleknek az elsőfokú eljárásban tett, a 2.000.000 forintot meghaladó egyező előadása egyértelműen cáfolja. Az ítélet tábla utal arra is, hogy az **A** jelű ingatlan teljes 63.000.000 forint (28.000.000+35.000.000) bekerülési költségével és a házastársak alvagyoni hozzájárulásával kapcsolatos felperesi előadás egyértelműen cáfolja az alperesi különvagyoni pénzeszközök hiányára vonatkozó fellebbezési állítást is. A felperes a bekerülési költség és a fedezet megjelölésével a **D.** utcai ingatlan vételárán felül további 33.000.000 forint alperesi különvagyon meglétét és meghatározott célra történő felhasználását kétségtelenül elismerte.

A felek egyező előadásának és az építési költségeket igazoló számlák, további okiratok hiányában az építési költség meghatározása olyan szakkérdés, amely a Pp. 177. § (1) bekezdése alapján kizárólag szakértői bizonyítással dönthető el. Az elsőfokú bíróság az aggálytalan és kellően indokolt szakvélemény elfogadásával helyesen állapította meg a **C** jelű ingatlan építési költségét. A szakvélemény helyességének megkérdőjelezésére az építési költségek összegére vonatkozó felperesi előadás nem alkalmas. A szakértő elfogultságával, a helyszíni szemle megtartásával kapcsolatos fellebbezési kifogást illetően az ítélet tábla visszautal jogerős ítélet indokolására és az elsőfokú ítélet indokolásának 16-17. oldalán kifejtett helytálló okfejtésre.

A C jelű ingatlan tekintetében az alperes által elismert 23.500.000 forint felperesi különvagyoni ráfordításon felül felmerült 12.857.560 forint építési költség forrását illetően a felperes eltérő álláspontjára tekintettel különvagyona, illetve a közös vagyon felhasználására nem is hivatkozott. Az elsőfokú bíróság erre tekintettel megalapozottan következtetett arra, hogy a vitatott építési költség fedezete csak az alperes különvagyona lehetett. További körülmények helyes értékelése mellett okszerű indokát adta annak is, hogy a B jelű ingatlant illetően az alperes kizárólagos tulajdonszerzésére a házastársakat nem a felperes 1994 óta fennálló osztrák állampolgársága, a külföldiek tulajdonszerzésére vonatkozó eljárás indította.

Az elsőfokú bíróság az alvagyoni hozzájárulások arányában helytállóan állapította meg a házastársakat megillető tulajdoni hányad mértékét és helyes ténybeli okfejtéssel döntött a közös tulajdon megszüntetésének módjáról az alperest terhelő megváltási ellenérték összegéről.

Nem alapos az ingó közös vagyon összetételét, megosztását kifogásoló fellebbezés.

A felperes a bizonyításra szoruló tényekre, a bizonyítási teherre, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeire vonatkozó bírói tájékoztatás ellenére nem igazolta, hogy az UNIQA életbiztosításának díját a svájci bankszámlájáról az osztrák bankszámlájára átutalt különvagyonából fedezte.

Vita esetén a házastársi közös vagyonba tartozó vagyontárgy különváláskori meglétének, a másik házastárs általi birtokban tartásának, illetőleg az azzal való rendelkezésének bizonyítása a Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében főszabály szerint az erre hivatkozó házasság terhelő. Amennyiben nem bizonyított, hogy az életközösség megszűnésekor meglévő vagyontárgy a másik házastárs birtokában van, azt a vagyonmérlegből ki kell hagyni.

Az ügyben az alperes magatartása és a házassági vagyonjogban érvényesülő, a vagyoni viszonyok méltányos rendezésének követelménye a svájci bankszámlán kezelt követelés tekintetében feltétlenül indokolta a bizonyítási teher kivételes átfordítását. Az alperes 55.000.000 forint közös vagyoni követelésével szemben a felperes meg sem jelölte a részben tulajdonában álló számlán kezelt követelés őt megillető mértékét, felhívás ellenére nem csatolta az életközösség kezdő,- és megszűnésének időpontjában fennálló számlaegyenleget, és a banktitok alóli felmentést sem adta meg. Eljárásával megghiúsította a bizonyítási kötelezettség fő szabálya szerint az alperest terhelő, az életközösség megszűnésének időpontjában fennálló, a bankszámlán kezelt követelés összegének bizonyítását. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság a bizonyítatlanság következményét helyesen értékelte a felperes terhére azzal, hogy a házastársi közös vagyon részeként az alperes által megjelölt 55.000.000 forintot az életközösség megszűnésekor a felperes birtokában lévő értéként állította be a vagyonmérlegbe.

Részben alapos az elsőfokú perköltség viselését kifogásoló fellebbezés. Az ítélőtábla észlelte, hogy az elsőfokú bíróság jogszabálysértéssel mellőzte a

viszontkereseti illeték viselésére vonatkozó rendelkezést. Erre tekintettel a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül döntött a le nem rótt viszontkereseti illeték megfizetéséről.

A kereset pertárgyértéke az Itv. 39. § (1) bekezdése és a 40. § (1) bekezdése alapján a perindításkor megjelölt ingatlanforgalmi értékek és az igényelt tulajdoni hányad alapulvételével 116.000.000 forint, amelyből 58.000.000 (38.000.000+20.000.000) forint a J. utcai ingatlanokra kötött szerződések érvénytelenségének megállapítása, 29.000.000 (19.000.000+10.000.000) forint az 1/2 arányú tulajdonjog megállapítása és ugyancsak 29.000.000 forint az ingatlanok közös tulajdonának megszüntetése iránti kereseti kérelem perértéke.

A viszontkereset pertárgyértéke az ingó közös vagyon megosztása iránti igény tekintetében a viszontkeresetben megjelölt 50.446.080 forint jutó érték és a 14.102.860 forint különvagyoni megtérítési igény alapján 64.548.940 forint, így az alperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt viszontkereseti illeték az Itv. 42. § (1) bekezdésének a) pontja alapján 900.000 forint.

Nem hagyható figyelmen kívül, hogy a felperes a szerződések érvénytelenségének megállapítása iránti kereseti kérelem előterjesztésére jogai megóvása érdekében, az alperes perre okot adó magatartása folytán kényszerült. Az alperes a J. utcai ingatlanokkal a vagyontársaság peren kívüli megszüntetésének meghíúsulása után a felperes hozzájárulása nélkül rendelkezett. Az ingatlanokra kötött szerződések felbontására, az eredeti állapot helyreállítására a per alatt került sor. A felperes erre tekintettel elállt e kereseti kérelmétől, az elsőfokú bíróság a pert ebben a keretben megszüntette. Az ítéletérték ezért a szerződések érvénytelenségének megállapítása iránti keresetre jutó arányos 450.000 forint kereseti illetékrész megfizetésére az alperest kötelezte.

Meghaladóan a kereset a tulajdonjog megállapítása és a közös tulajdon megszüntetése körében 5.720.000-5.720.000 forint, a viszontkereset 33.266.358 forint jutó érték erejéig sikerre vezetett, a további perérték tekintetében a kereset és a viszontkereset alaptalan. Az ügyben ezért a bíróságnak a kereseti és a viszontkereseti illeték, valamint a perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint, a pernyertesség és a pervesztesség arányában kell döntenie.

A PK 10. számú állásfoglalás meghaladottá nyilvánításáról és a közös tulajdon megszüntetésének egyes kérdéseiről szóló 1/2008. (V.19.) PK vélemény VIII. g) pontja azonban a közös tulajdon megszüntetésére a perköltségviselés kivételes szabályának alkalmazását írja elő, mely szerint a készkiadások megosztása mellett a felek költségeiket maguk viselik. Ebbe a körbe esik a keresetből a közös tulajdon megszüntetése iránti igényből 5.720.000 forintra és a viszontkeresetből 33.266.358 forint jutó értékre eső illetékrész és az elsőfokú bíróság által is helyesen, azonos arányban megosztott szakértői költség. Ebből következően az 58.000.000 forint pertárgyértékű tulajdonjog megállapítása és a közös tulajdon megszüntetése iránti kereseti kérelmek utáni arányos 450.000 forint kereseti illeték 10 %-át (5.720.000:58.000.000), azaz 45.000 forint kereseti illetékrészt a felek egyenlő

arányban viselik, személyenként 22.500 forint összegben. A feleket ugyancsak azonos arányban terheli a viszontkereseti illeték 52 %-ának (33.266.358:64.548.940) megfelelő 468.000 forint illetékrészből személyenként 234.000 forint.

A meghaladó 52.280.000 kereseti perértékből a felperes keresete 5.720.000 forint (tulajdonjog megállapítása) erejéig alapos, pernyertességének aránya 11 %. Az e körben elszámolható 405.000 (450.000-45.000) illetékrészből a felperes a 89 %-os pervesztességére tekintettel 360.450 forint, az alperes 44.550 forint megfizetésére köteles. Az alperes viszontkeresete a meghaladó 31.282.582 forint (64.548.940-33.266.358) érték tekintetében sikertelen maradt, ezért ő viseli a 432.000 forint (900.000-468.000) viszontkereseti illetékrészt.

A fentiek alapján a felperes a kereseti illetékből 382.950 forint (22.500+360.450), a viszontkereseti illetékből 234.000 forint, összesen 616.950 forint illeték, az alperes a kereseti illetékből 517.050 forint (450.000+22.500+44.550), a viszontkereseti illetékből 666.000 forint (234.000+432.000), összesen 1.183.050 forint illeték megfizetésére köteles az állam javára, az adóhatóság felhívására az Itv. 74. § (3) bekezdése szerint alkalmazandó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján.

A felek maguk viselik a Fővárosi Ítéltábla hatályon kívül helyező végzésében megállapított költséget. A felperest 46.560.000 forint (52.280.000-5.720.000) forint kereseti perérték, az alperest 31.282.582 forint viszontkereseti perérték után elsőfokú perköltség és a szerződések érvénytelenségének megállapítása iránti kereseti kérelmet érintő permegszüntetés folytán 58.000.000 forint után arányos, 580.000 forintban megállapítható költség terheli.

A felperes nagyobb arányban lett pervesztes, ezért az alperest 15.277.418 forint különbözeti perérték után a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének b) pontja, 4/A. § (1) bekezdése szerinti áfával növelt 822.875 forint ügyvédi munkadíj, továbbá 97.000 forint előlegezett szakértői költség, összesen 919.875 forint elsőfokú perköltség megilletné. Az elsőfokú ítélet ellen az alperes fellebbezést nem terjesztett elő, ezért az ítéltábla a fellebbezési kérelemhez kötöttség elvére figyelemmel nem érintette a perköltség viselésére vonatkozó rendelkezést.

A Fővárosi Ítéltábla a kifejtettekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletének az illeték mértékére és viselésére vonatkozó rendelkezését a Pp. 253. § (2) és (3) bekezdésének alkalmazásával részben megváltoztatta.

A fellebbezés értéke 43.782.537 forint, így az Itv. 46. § (1) bekezdése alapján a fellebbezési illeték 900.000 forint. A fellebbezés eredménytelen volt, ezért a felperes köteles a Pp. 239. §-a szerint irányadó Pp. 78. § (1) bekezdése, a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése, az IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja, (5) bekezdése, 4/A. § (1) bekezdése alapján megállapított, az áfát is tartalmazó 945.000 forint ügyvédi munkadíj, mint másodfokú perköltség és a fellebbezési illeték megfizetésére.

Budapest, 2010. december 7.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.
a tanács elnöke

Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit s.k.
előadó bíró

Dr. Csordás Csilla s.k.
bíró

A kiadmány hiteléül: